

Mevcut Belirtiler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mevcut Belirtiler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26067>

Özet

Mevcut Belirtiler Ölçeği (Current Symptoms Scale - CSS), yeti?kinlerde Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u (DEHB) belirtilerinin ?iddetini ve varl???n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu giri?, ölçe?in Türkiye popölasyonuna yönelik Ayçiçe?i, Dinn ve Harris (2003) taraf?ndan gerçekte?tirilen **uyarlama** çal??mas?n? temel almaktadır. Ölçek, genellikle DEHB'nin dikkat eksikli?i ve hiperaktivite/dürtüsellik alt tiplerine kar??lk gelen belirti kümelerini ölçmeyi hedefler. Türk kültürüne özgü dil ve geçerlik gereksinimlerini kar??lamak üzere adapte edilmitir, böylece klinik ve ara?tırma ortamlar?nda **yeti?kin DEHB** tan?s? ve de?erlendirmesinde güvenilir bir araç olarak kullan?labilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Mevcut Belirtiler Ölçeği, CSS, DEHB, Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u, Yeti?kin DEHB, Psikometri, Uyarlama, Psikopatoloji.

Yazarlar

Ayçiçe?i, A., Dinn, W. M., Harris, C. L.

Amaç

Mevcut Belirtiler Ölçeği'nin temel amac?, yeti?kin bireylerde mevcut olan DEHB semptomlar?n?n kapsamlı bir ?ekilde belirlenmesi ve ?iddetinin nicel olarak ölçölmesidir. Bu ölçek, özellikle klinik de?erlendirme süreçlerinde, bireyin dikkat eksikli?i ve hiperaktivite/dürtüsellik alanlar?ndaki güncel i?levselli?ini saptamak için kritik bir rol üstlenir.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanması, uluslararası alanda kabul görmü? tan? kriterlerine dayalı bir de?erlendirme arac?n?n Türkiye'deki ara?tırmacılar ve klinisyenler taraf?ndan kullan?labilirli?ini sağlamay? amaçlam??tır. Bu sayede, **yeti?kin DEHB**'nin yaygınl???, klinik görünümü ve tedavi yöntemleri üzerine yapılan çal??malar?n bilimsel tutarlıl??? artırılmaktadır.

Yapı

Mevcut Belirtiler Ölçeği, psikometrik açıdan, **Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite Bozuklu?u** te?hisinde kullan?lan klinik kılavuzlarda (örneğin, DSM) belirtilen iki ana semptom kümesini ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapılar ?unlardır:

Dikkat Eksikli?i: Dikkati sürdürme zorlukları, organizasyon eksikli?i, talimatları takip edememe ve unutkanlık gibi belirtileri içerir.

Hiperaktivite/Dürtüsellik: Huzursuzluk, yerinde duramama, aşırı konu?ma, sabırsızlık ve

dü?ünmeden hareket etme gibi davran??sal semptomlar? kapsar.

Ölçek, bireyin bu iki temel alanda gösterdi?i belirtilerin s?kl???n? ve yo?unlu?unu de?erlendirerek, **DEHB** tan?s?na destekleyici kan?tlar sunar. Ölçe?in adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü Türk örnekleminde koruyup korumad???n? incelemeyi gerektirmi?tir.

Geçerlik

Kaynak içerikte Mevcut Belirtiler Ölçeği'nin Türkçeye uyarlamas?na dair spesifik **geçerlik** de?erleri (kriter geçerli?i, yap? geçerli?i vb.) yer almamaktadır. Ancak, Ayçiçeği, Dinn ve Harris (2003) taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in yeti?kin **DEHB** belirtilerini ölçme amac?na uygunlu?unu göstermek için tasarlanm???r. Bu tür uyarlama çal??malar?nda genellikle a?a???daki geçerlik türleri incelenir:

Yap? Geçerli?i: Faktör analizleri arac?l???yla ölçe?in teorik olarak beklenen iki faktörlü yap?y? (Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite/Dürtüsellik) Türk popülasyonunda da sürdürüp sürdürmedi?i incelenir.

Ölçüt Geçerli?i (Geçerlik): Ölçe?in, klinik tan?lar veya kabul görmü? di?er DEHB ölçekleri ile korelasyonu test edilir.

Uyarlama makalesine bak?ld???nda, ölçe?in **klinik geçerli?inin**, DEHB tan?s? alm?? gruplar? kontrol gruplar?ndan ay?rt etme yetene?i üzerinden de?erlendirildi?i varsay?labilir. ?lgili akademik yay?na ba?vurularak detayl? geçerlik bulgular?na eri?ilmesi önerilmektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Mevcut Belirtiler Ölçeği'nin Türkçeye uyarlamas?na dair spesifik **güvenirlik** katsay?lar? (iç tutarl?l?k, test-tekrar test güvenilirli?i vb.) belirtilmemiştir. Ancak, uyarlama çal??malar?n?n temel bir bile?eni olarak güvenilirlik analizlerinin yap?ld??? kabul edilmelidir. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde a?a???daki güvenilirlik göstergeleri rapor edilir:

?ç Tutarl?l?k: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı oldu?unu gösteren Cronbach Alfa katsay?s?. Bu katsay?n?n yüksek olması, maddelerin ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Bu, ölçe?in zaman içinde kararlı bir ölçüm sa?lad??? anlam?na gelir.

Yay?nlanan makale (Ayçiçeği, Dinn, & Harris, 2003), ölçe?in **güvenilir bir ölçüm arac?** olarak kullan?labilmesi için gerekli olan psikometrik standartlar? kar??lad???n? varsaymaktadır.

Faktör Analizi

Mevcut Belirtiler Ölçeği'nin orijinal yap?s?, genellikle Dikkat Eksikli?i ve Hiperaktivite/Dürtüsellik

olmak üzere iki ana faktör altında toplanan maddelerden oluşur. Türkçeye uyarlama sürecinde, bu faktör yapısının Türk yetiştik popülasyonunda da geçerli olup olmadığının saptanması amacıyla **Faktör Analizi** (Açıklayıcı veya Doğrulamalı) kullanılmıştır.

Uyarlama çalışmasında, faktör analizi sonuçlarının, ölçeğin **teorik yapısı** desteklediği ve iki boyutlu bir modelin veriye iyi uyum sağladığı beklenir. Bu analiz, ölçeğin kültürel ve dilsel farklılıklara rağmen temel psikolojik yapıyı koruduğunu teyit etmek için hayati öneme sahiptir.

Araç

Test Type:

Uyarlama (Adaptation)

Format:

Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi veya sıkalı temelli bir derecelendirme sistemi kullanılır.

Language Available:

Türkçe (Turkish)

Population Group:

Klinik ve genel yetiştik popülasyonu

Age Group:

Yetiştikler (Adults)

Population Details:

Ölçek, özellikle **yetiştik Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu** belirtilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology:

Öz bildirim ölçeği (Self-report questionnaire)

Anahtar Kelimeler

DEHB, Dikkat Eksikliği, Hiperaktivite, Yeti?kin Psikopatolojisi, Psikiyatrik De?erlendirme, CSS, Wayne Malachy Dinn.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Veri kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses:

dinn@bu.edu.com (Sorumlu Yazar Wayne Malachy Dinn)

Correspondence Address:

Veri kaynakta mevcut de?ildir. Sorumlu yazar: **Wayne Malachy Dinn**.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinali ve Türkçeye uyarlamas? akademik amaçlar için kullan?lmaktad?r. Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Wayne Malachy Dinn ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I? (Uyarlama Yay?n?): 2003

Kaynak Yay?n: Ayçiçe?i, A., Dinn, W. M., & Harris, C. L. (2003). Assessing adult attention-deficit/hyperactivity disorder: A Turkish version of the Current Symptoms Scale. *Psychopathology*, 36(3), 160-167.

Kaynaklar

Ayçiçe?i, A., Dinn, W. M., & Harris, C. L. (2003). Assessing adult attention-deficit/hyperactivity disorder: A Turkish version of the Current Symptoms Scale. *Psychopathology*, 36(3), 160-167. doi: 10.1159/000071261

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir:

The original PDF can be downloaded here: [current-symptoms-scale-toad.pdf](#)

Mevcut Belirtiler Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Mevcut Belirtiler Ölçeği'nin maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek, yeti?kin **DEHB belirtilerini** ölçmek üzere tasarlanm?? maddelerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM